GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese: Marti'a, Joui'a si Sambat'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siése luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
a postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 87. Sambata, 1|13 August 1881.

Brasiovu in 1 / 13 August.

In numerulu penultimu alu fóiei nóstre (85) amu publicatu o corespondentia dela Petrosieni, care contiene unele date si marturisiri fórte ingrijitóre pentru viitoriu. In acést'a corespondentia se descrie adeca decursulu unei alegeri de medicu cercualu in Petrosieni. Si aci s'a repetatu intristatoriulu spectaculu, cà Romanii, desi au formatu maioritatea alegètoriloru, n'au pututu reesi cu candidatulu loru.

Se ne revocamu puçinu in memoria cele intemplate cu ocasiunea memoratei alegeri in Petrosieni. Au fost doi candidati pentru postulu de medicu, unulu romanu si altulu evreu. Romanulu a fost sustienutu de càtra cei doi preoti romani din localitate si de càtra notariulu din Petrila, Evreulu a avutu pe partea s'a pe pretorele si pe notariulu din Petrosieni cu tót'a cét'a jidovésca; Romanulu era in dreptu a asteptá, cà maioritatea alegètoriloru fiindu romani, voru votá pentru densulu. Evreulu sciea cà numai prin apucaturi sirete, amenintiari, promissiuni de totu soiulu s. a. va puté isbuti; Romanulu cu ómenii sei aveau incredere in resultatulu alegerei si de aceea nu 'si dadura mare silintia spre asi asigurá voturile; candidatulu evreu cu ai sei erau inse ómeni patiti si scieau fórte bine, cà tieranulu romanu, déca nu este destulu de bine tienutu in frêu de conducètorii sei, póte lesne alunecá, mai cu séma candu cei interesati la votulu lui nu sunt prea comodi de a intrebuintiá tóte medilócele, iertate si neiertate, spre a'lu corumpe.

Resultatulu a fost, precum scimu, cà candidatulu evreu a isbutitu cu 24 contra 19 voturi. Voturile alegètoriloru romani s'au divisatu si astfeliu locuitorii din Petrosieni, cari sunt aprópe esclusivu romani, voru avé unu medicu, care nu cunósce de locu limb'a romana.

Cumu si-au saratu, asia voru mancá. — Se nasce inse intrebarea, si acést'a ne preocupa adi mai vêrtosu, cà óre nu s'ar' fi pututu evitá acestu desastru, déca conducètorii si aperatorii adeverati ai interesului poporului, s'ar' fi trezitu de cu vreme si ar' fi càutatu cu tóta seriositatea a disciplinà pe alegètori si a-i feri de cursele contrarie?

Nu voimu se aruncamu nici-o vina pe preotii romani din Petrosieni, càci nu cunóscemu impregiurarile mai de aprópe, totusi inse nu ne putemu retiené de a le adresá intrebarea, cà óre cu ce medilóce i-a fost possibilu notariului din Petrila, de a „instruá pe alegètorii din cerculu seu asia de bine, incâtu nici unulu, pe langa tóte terorisarile nu ia facutu neplacerea a votá cu jidanulu?“ Nu credemu nicidecumu cà d. notariu s'ar' fi folositu de vreo apucatura neiertata, de ce nu au dobênditu dér' si d-nii preoti acelasiu resultatu satisfacètori façia de ómenii loru, asupra càrora ar' trebui se aiba mai mare influintia, decâtu unu notariu cercualu? Cumu vine de numai unu singuru individu a votatu pe partea d-loru?

„Mai fà déca poti ceva cu ómenii tei!“ Esclamarea acést'a desperata a preotului-corespondinte destéptà in noi cele mai mari ingrijiri pentru viitoriu. Trebue se fi prinsu radacina afunda demoralisarea intre acei tierani, cari nu mai voiescu se asculte nici de sfaturile binevoitóre ale preotiloru loru. Unde amu ajunge, candu n'amu poté pune stavila unoru porniri fatale cá aceste?

Abstragêndu dela casulu de façia, nu mai incape indoiéla, cà isvorulu unoru asemeni triste aparitiuni trebue a se cautá totu in portarea preotimei, façia cu poporulu incredintiatu pastorirei sale. Avemu esemple destule, cà in multe locuri poporulu a ajunsu a nu mai avé nici-o incredere in pastorii sei sufletesci. Ce va crede tieranulu fia elu si mai puçinu inteligentu decâtu este tieranulu romanu, candu va vedé cà preotulu lui este unu omu nestatornicu, care se plécà la cea mai mica suflare a ventului odata pe-o parte, odata pe alta, dupa cumu 'i vine mai bine la socotéla. Este greu a pretinde incredere dela poporu, déca te vede astadi agitandu póte pentr'unu deputatu unguru, mâne pentr'unu candidatu de medicu romanu s. a. Tieranulu cu mintea s'a senatósa scie se distinga de multe-ori mai bine decâtu unu càrturaru cu cunoscintie mediocre; in totu casulu bunulu seu instinctu 'i va spune, cu cine trebue se tiena, numai se aiba conducètori apti, energici, cari se nu siovaiésca si se 'si càstige astfeliu deplin'a lui incredere.

De unu lucru se scârbesce mai tare tieranulu romanu, in contactulu cu fruntasii satului. Pe „domnulu de unguru“ incai ilu scie, din mosi de stramosi, cà si-a càutatu intotdéuna numai de interesulu seu propriu, si unde a pututu a belitu pe Romanu, dér' 'i cade fórte greu candu vede, cà preotulu séu notariulu de romanu urméza esemplulu strainiloru, cautandu a se profitá, pe contulu lui, in favorulu seu personalu. Se nu créda aceia cari isi schimbu atitudinea, cá cameleonii culórea, lucrandu adi mana in mana cu solgabireulu, mâne in contra lui cu altulu s. c. l., cà tieranulu romanu nu le observa tóte aceste. In casulu acest'a nu-i nimicu mai usioru de càtu cá bietii ómeni se alunece, devenindu instrumentulu strainiloru pentru o mica cinste séu chiaru pentru nesce promissiuni góle.

Inca odata declaramu, cà nu vorbimu cu privire la preotii din Petrosieni. Acolo póte se fi fost alte causele desertiunei poporului de sub conducerea loru. Fiindu vorb'a de jidani, ne vine a crede, cà bietii alegètori din cestiune au fost póte datori venduti acestoru càmatari nemilosi si de aceea au votatu cu candidatulu loru.

Remane inse neindoiosu, cà depinde fórte multu, déca nu totu, dela purtarea preotiloru, cá poporulu se urmeze sfaturiloru si sè se supuna conducerei loru in tóte casurile, unde se tractéza despre unu interesu vitalu alu lui. Preotii nostri, cu deosebire cei de pe la sate, se nu scape din vedere nici unu momentu, cà increderea poporului se póte càstigá mai usioru, dér' este fórte greu a-o conservá. Pentru acést'a se recere constantia si taria de caracteru, munca neobosita pe langa o moralitate esemplara, dovedi necurmate de desinteresare de câte ori se tractéza de binele comunu. Celu ce a insielatu odata numai pe poporu, nu va mai redobêndi increderea lui in veci. Uitative la acele comune, cari au norocire a posede preoti zelosi si vrednici in tóte privintiele si luati esemplu dela ei, pentru cá se nu ve cada prea greu odata, vediendu cà ómenii vostri ve parasescu si se dau pe partea strainului!

Cronic'a evenimenteloru politice.

Guvernamentalulu „K e l e t“ din Clusiu n'a voitu se remana inderetulu lui “M a g y a r P o l g á r“ si de aceea dà si elu sanctiunea s'a scornituriloru Kossuthianului dela „Ellenzék“ intr'unu articulu intitulatu „D a c o r o m a n i s m u l u“. „Kelet“ de astadata incai nu se mai ostenesce a cautá pe „agitatorii“ d'intre noi, ci ne declara pe toti de „dacoromani“. „Nu vomu spune, — dice „Kelet“ — vr'unu lucru mare, afirmandu, cà intre Romanii locuitori in acést'a tiéra aceia, cari sciu citi si sunt alipiti de natiunalitatea loru, sunt fara nici o deosebire „dacoromani“. — Cuventulu acest'a din urma ilu esplica „Kelet“ prin aceea cà ne inegresce inaintea celoru dela Vien'a, cá pe unii, cari amu dori distrugerea monarchiei austro-ungare.

„Magyar Polgár“ isi iea ostenél'a a scrie unu ciclu de articuli asupra „passivistiloru“ romani sub titlulu „Josu cu masc'a“. Din ceea ce cetiramu pêna acuma amu invetiatu numai se compatimimu pe bietii cititori ai acelei fóie, càrora li se presenta unu astfeliu de gallimathiasu fara nici unu sensu dreptu studiu politicu.

De unu timpu incóce se respandescu din B u c u r e s c i sciri, dupa cari cei mai multi din corefeii partidei conservatóre ar' fi dispusi a pactá cu liberalii si a primi posturi de influintia in tiéra sub guvernulu actualu. Astfeliu se aduce cá dovéda, numirea conservatorului Mavrogheni in postulu de ambasadoru la Rom'a. Diarulului „Ung. Post“ i se anuntia acuma, cà „generalulu M a n u, unulu din corifeii conservatori, va primi portofoliulu ministerului de resbelu. Scirea acést'a ar' circulá deja in tóte cercurile oficeriloru. Dealtmintrea se asigura cà si d. M a i o r e s c u va trece in taber'a liberaliloru. Prin intrarea generalului Manu in cabinetu — adauge „U. P.“ — s'ar' face unu insemnatu serviciu armatei, càci generalulu este unu omu cu sciintia si posede unu talentu raru organisatoru.“

Diarele romane nu ne-au adusu inca nici-o notitia cu privire la acésta schimbare in ministeriulu de resbelu. Deocamdata ni se pare cà scirile de susu sunt premature. Judecandu dupa unu articulu alu „Timpului“ privitoriu la numirea d-lui Mavrogheni, corifeii conservatori nu paru ar' fi nicidecum aplecati a parasi program'a partidei loru.

Diarele oficióse austriace d e s m i n t u scirea, dupa care, regele U m b e r t o a l u I t a l i e i ar' fi esprimatu dorinti'a de a face o visita imperatului Austriei la Ischl séu la Gödöllö.

Principele B i s m a r c k pare a fi decisu a se i m p a c á c u p a r t i d'a c o n s e r v a t ó r e c a t o l i c a. „Reichsanzeiger“ fói'a oficiala, declara categoricu cà liberaliloru si progressistiloru nu le va concede a impedecá apropierea puternicului cancelariu de curi'a papala. Unu semnu veditu cà impacarea este in ajunu de a se realisá e numirea unui nou E p i s c o p u pentru T r i e r. Se crede cà Regele Prussiei nu va cere, conformu ordonantiei regale esistente, cá acestu episcopu se depuna juramentu pe legile statului. Intre aceste legi se afla si cele bisericesci, numite legile din Maiu, prin cari se restringu in modu insemnatu privilegiele clerului catolicu. Scopulu curiei este de a dobêndi cassarea totala séu celu puçinu modificarea radicala a acestoru legi. Cum ar' poté dér' unu Episcopu numitu de Pap'a se jure cà va pazi aceste legi? — Se crede cà principele de Bismark va consemti chiaru la o revisiune a „legiloru din Maiu“ si cà astfeliu pactulu va fi definituvu incheiatu. Scopulu cancelariului este deocamdata de a castigá in partidá catolica unu sprigiunu pentru p o l i t i c'a s'a e c o n o m i c a care este aspru combatuta din partea liberaliloru si a progressistiloru. Organele oficióse ale principelui se arunca cu tóta furi'a asupra liberaliloru, pe cari i-ar' stinge de pe façi'a pamentului.

Chiaru diarulu moderatului Benningsen dice cu privire la unu articulu din „Nordd. allg. Ztg.“ indreptatu in contra liberaliloru: „Cine a cititu acestu articulu trebue sè se convinga cà guvernulu are de scopu a inaugurá cea mai cràncena r e a c t i u n e. Unu limbagiu atâtu de fanaticu este intrebuintiatu numai de càtra press'a cea mai estrema, nu are locu inse intrunu organu, care se considera cá organu alu ministrului conducètoriu. . .“

Presidintele camerei francese G a m b e t t a nu se póte plange, cà n'ar' avé destui inimici. I n t r a n s i g e n t i i parisieni cu faimosulu R o c h e f o r t in frunte lucra din resputeri, spre a combate pe Gambetta in propriulu seu cercu de alegere, pe care l'a representatu dela 1869 incóce. Dilele aceste avù locu o adunare poporala in acestu cercu, B e l l v i l l e, (suburbiu alu Parisului) la care au asistatu vreo 1500 persóne si au decisu a formá unu „comitetu centralu pentru combaterea Gambettismului.“ Rochefort recomanda cá contracandidati ai lui Gambetta pe amicii sei Tony Revillon si S. Lacroix.

Dupa cum sustienu mai multe foi germane intalnirea principiloru domnitori germani cu imperatulu Austriei ar' fi avendu de scopu inaltiarea la rangu de Rege a marelui duce de Baden cu ocasiunea nuntei de argintu a ducelui cu fiic'a imperatului Germaniei (la 20 Sept. a. c.) E greu a gàci in ce legatura sta imperatulu Austriei cu acésta afacere interióra germaua. Ori-cà ne aflamu in ajunulu reinvierei confederatiunei germane ?

Dupa alocutiunea ce a tienut'o Papa Leo XIII se latise scirea, cà ar' fi decisu a parasi Rom'a. Un'a din causele acestei hotariri se fi fost si adunarea poporala ce s'a tînutu in Rom'a, avendu de scopu a protestá in contra legei italiane, care garantéza libertatea Papei. Leo XIII s'a esprimatu insusi càtra ómenii din giurulu seu, cà este decisu a nu parasi Rom'a.

O telegrama cu dat'a 10 Aug. anuntia dela Rom'a, cà generalulu Iesuitiloru Pater Beckx care este in etate de 83 ani, s'a bolnavitu fórte gravu.

Neadormita este partid'a revolutiunara. In Belgradulu Serbiei a fost arestatu dilele aceste unu anumitu Grünberg, care fusese insarcinatu de càtra comitetulu osocutivu alu Nihilistiloru, cá se esecute unu atentatu in contra Tiarului, dér' a voitu sè se sustraga ordinului comitetului fugindu la Belgrad. Cu elu se aflá si amant'a lui, care asemenea face parte din conjuratiunea nihilista si avea missiunea de a'lu supraveghiá. Din harthiele ce s'au sesisatu in locuinti'a lui Grünberg resulta, nu numai cà Nihilistii planuescu unu atentatu in contra Tiarului Alesandru III ci cà si Socialistii germani voru se surprinda lumea c'unu nou atentatu. Directiunile politiei din Berlin si Petersburg au fost insciintiate despre resultatulu cercetarii. Grünberg se fia unu germanu nascutu in Russi'a, omu cu stare, casatoritu cu-o princessa Galiczyn.

Afacerea cu „emisarii".

Orgaulu germauiloru progressisti austriaci „Deutsche Ztg." luandu notitia despre scirile alarmatóre din „Ellenzék" despre pretinsii emisari romani si reproducêndu o parte din articlulu lui „Pester Lloyd", indreptatu in contra Romaniei, dice urmatórele: „... Si noi suntemu pentru o energica pasire a cabinetului vienesu façia de guvernulu din Bucuresci in tóte cestiunile, unde pare amenintiatu interessulu politicu si materialu alu monarchiei. Dér' cei din Pest'a voru face bine déca voru fi cu sange rece. Passiunea este celu mai reu conducêtoriu in politica. Fara indoiéla se afla in Romani'a multe persóne cu influintia, cari tienu cà Ardealulu ar' fi tocmai bunu spre a servi pentru rotundirea noului Regatu. Inse statulu romanu, care este incungiuratu de lumea slava va fi cu tóte astea avisatu totu la alianti'a cu Austri'a, in tóte conflagratiunile europene si de aceea ni se pare, cà monarchi'a din partea Romaniloru va avé a se teme mai puçinu cá din ori-ce alta, cu tóte visurile asianumitei partide daco-romane".

Este caracteristica acést'a enuntiare a fóiei estreme germane, spre a judecá càtu de multu difera vederile de astadi ale politiciloru austriaci de vederile scurte si passiunate ale politiciloru unguri.

Era claru, cà impertinentele acusari aruncate asupra Romaniei de càtra diarele maghiare si in specialu de càtra oficiosulu „Pester Lloyd" nu voru remané fara respunsu. D'intre diarele bucurescene „Timpulu", organulu conservatoru, a fost celu d'antaiu care a ripostatu lui „Pester Lloyd." Dupa ce citéza reutaciósele espectorari ale organului jidano-maghiaru „Timpulu" de Vineri, 31 Iuliu v., dice intre altele:

„Far' a incercá càtusi de puçinu de-a combate tocmai stilulu impertinentu de fripon (Spitzbube) alu gazetei oficióse unguresci, care scie prea bine cà press a romana abiá se ocupa vr'odata de asia numit'a Ungaria in deosebi si de marele dloru regatu, pe candu d-loru dela Pest'a isi manifesta totdéun'a esistenti'a intr'unu modu neplacutu pentru ori-ce omu prin tonulu alesu cu care discuta cestiunile privitóre la Romani'a, vomu aminti numai cà d-nii din Pest'a, purtandu la incoronarea regelui d-loru insigniile tieriloru romane, au comisu o friponerie mare si neiertata façia c'unu statu micu care n'a avutu nici candu onórea de-a face parte nici din posessiunile St. Stefanu, nici din acelea ale vr'unui altu sfantu ungurescu. Minciun'a primblata atunci pe ulitie in salve de tunuri si in strigarile jidaniloru, cari forméza maioritatea capitalei maghiare nu ne-au jenatu de locu. De aceea ar' fi naturalu se nu-i jeneze nici pe d-loru chartele etnografice cari, conformu adeverului, ar' aretá cà rass'a romana, nu regatulu romanu, se intinde chiaru si dincolo de Tis'a in urm'a sterilitatii rassei maghiare si a corciturilоru de nemti si de jidani, cu cari gasesce de cuviintia a se reimprospetá."

„Déca cu totu mamelucismulu venalu cu tóta coruptiunea . . . si cu totu sistemulu de esploatare evreésca, vitalitatea rassei romane e superióra incercariloru impotente ale mameluciloru din Bud'a de a-o ruiná, acést'a nu e de siguru vin'a rassei romane."

„Càtu despre emisari, cari se turbure poporulu cu nemultiumiri asupra guvernului, chiaru déca ar' esistá, nu credemu cà sunt necessari. Celu mai bunu emisariu pentru a turburá populati'a unui comitatu e aratarea unui functiunaru ungurescu, betivu, jucatoru de càrti, venalu, fàra nici o consciintia de datori'a lui. . Ar' fi o gresiéla cà emisari speciali se mai denigreze pe aceia, in cari nimicu n'a mai remasu de denigratu, cari perdu in jocu de càrti si petreceri depositele orfaniloru si fondurile casseloru de economii. Cavaleri de industrie, gineri ai ministriloru unguresci, pe cari politi'a de acolo se face cà-i scapa pentru cá abia in Bucuresci sè se pue man'a pe ei, sunt destui. Descoperirile pressei maghiare chiaru sunt façia pentru a dovedi coruptiunea acelei pàturi de jidani, slovaci si nemti maghiarisati, cu predominarea càrora onor. Tisza fericesce popórele corónei ungare. Aci stà reulu.

„Criteriulu statului ungurescu intru a'si alege functiunarii si representantii nu e, cá 'n alte state, onorabilitatea séu capacitatea. Toti friponii, tóte veniturile, totu ce 'n celelalte nationalitati e stricatu, incapabilu, lipsitu de caracteru, e destulu de bunu pentru a se maghiarisá si a impartasi domni'a esercitata in numele rassei maghiare, egalu de nefericita si egalu de esploatata cu tóte celelalte popóre. A fi omu de nimicu a nu tiné la limb'a si la nationalitatea s'a, e in Ungari'a unu meritu ..."

„...La acestea se gaudésca oficiosii unguri, nu la chartele etnografice, ba nici màcaru la interessele austriace pe Dunare. Ungurii nici negotiu au, nici corabii pe Dunare, nici nimicu; cestiunile atingu populatiunile industriale si comerciale ale Austriei, cari nu sunt maghiare."

Nou'a fasa a cestiunei Dunarene.

„Romanulu" publica cu privire la starea actuala a cestiunei dunarene, unu acticulu remarcabilu, din care reproducemu urmatórele:

Cestiunea Dunarii a intratu intr'o fasa noua. Neresolvata pêna astadi, ea ese din sfer'a de activitate a Comissiunii dunarene, spre a intrá in aceea a unei conferintie europeane. Negresitu acésta nu s'ar' fi intemplatu, déca cestiunea ar' fi pututu se fia resolvata pena in sesiunea trecuta a Comissiunii dunareane, inse si acésta sesiune incheíandu-se, fara cá nimicu se fia otarîtu, la anulu viitoru conferinti'a europeana, care va avea se statueze asupra modului in care comissiunea dunareana va trebui se 'si urmeze esistintia, se va ocupá neaparatu si de cestiunea care n'a pututu se fia resolvata de comissiune.

Este doveditu asta-di cà, in ori-ce casu, va fi peste putintia Austro-Ungariei se intrunésca unanimitatea voturiloru comissiunii dunarene, in favórea proiectului seu de comissiune mixta, cu prerogative esceptionale pentru represintantulu austro-ungurescu; si fara unanimitate, nici o cestiune de principiu nu póte se fia resolvata. Este deci de ajunsu singur'a impotrivire a Romaniei, ce face parte de dreptu din comissiunea dunareana, pentru cá ori-ce principiu contrariu intereseloru iei se nu póta fi admisu. Afara de acésta, este in natura lucruriloru cà Romani'a, fiindu stapàna pe totu tiermulu stangu dela Verciorova pêna la Silistri'a si pe ambele tiermuri dela Silistria pêna la mare, nici unu principiu contrariu intereseloru iei sè nu se póta aplicá, déca ea nu va voi. De aceea nici cà se póte impune vr'o data unui statu, pe teritoriulu seu, o mesura la care elu nu ar' consimti.

Cestiunea dunareana se afla dér' asta-di la puntulu iei de plecare; aprópe aceleasi pretentiuni de partea Austro-Ungariei, in façia aceleiasi impotriviri din partea Romaniei. Deosebirea este inse cà cestiunea in locu de a se resolve de comissiunea dunareana, va avé a se desbate si probabilu a se resolve de conferinti'a europeana, ce se va intruni la Aprilie viitoru, spre a decide, in terminii art. 54 alu tratatului dela Berlin, asupra prelungirii puteriloru, séu asupra modificariloru ce se voru gasi cu cale a se introduce in acésta comissiune. Dicemu cà resolvarea de catra conferinti'a e „probabila," ear' nu sigura, pentru cà nimeni n'ar' putea garantá asta-di cà conferinti'a se va intielege negresitu asupra unei solutiuni, care va fi admisa de unanimitatea membriloru iei.

Nu e imposibilu, de si puçinu probabilu, cá conferinti'a se nu ajunga mai multu la o solutiune de càtu n'a ajunsu comissiunea europeana; in acestu casu va urmá neaperatu starea lucruriloru de asta-di, ceea ce este fara indoiala cu neasemanare mai avantagiosu pentru tiéra, de càtu o comissiune mixta, ast-felu cum o intielegu unele din puteri. Cestiunea ar' putea dér' se fia din nou amanata, la o alta conferintia, séu lasata din nou solutiunii comissiunii dunarene, ale carei puteri s'ar' prelungi in anume conditiuni.

Tóte aceste ipotese sunt inse secretulu viitorului. Ceea ce este astadi positivu, e cà la Aprile viitoru conferintia europeana se va ocupá de cestiunea, cu care in desiertu s'a muncitu doui ani comissiunea dunareana. Pe acestu nou terêmu cestiunea este tratata de unele din organele austro-unguresci. Intre altele, diarulu „Pester Lloyd" a si emisu, sub forma de amenintiare negresitu, ipotes'a in care Austro-Ungari'a, nemultiamita de impotrivirea ce ar' intempiná in sinulu conferintiei europene, s'ar' impotrivi la rêndulu iei la prelungirea puteriloru Comissiunii dunarene, si 'si-ar rechiema represintantulu seu din acésta comissiune. Dupa „Pester Lloyd", acésta urmare din partea Austro-Ungariei ar' trebui se aiba de efectu de a face imposibila prelungirea puteriloru Comissiunei dunarene. . . .

Se ne ocupamu de acésta eventuala impotrivire a Austro-Ungariei.

Noi Romanii dorimu urmarea puteriloru Comissiunii dunarene, cá o garantie mai multu pentru libertatea navigatiunii pe Dunare, libertatii careia datorimu prosperitatea nóstra economica, si, in parte, chiaru positiunea nóstra politica. Dér óre Austro-Ungari'a este mai puçinu interesata de càtu noi la libertatea marelui fluviu alu Europei centrale? Austro-Ungari'a este interesata totu atàtu càtu si Romani'a la pastrarea libertatii navigatiunii pe Dunare. Putem inse afirmá cà Austro-Ungari'a este multu mai interesata de càtu noi, la mantinerea Comissiunii dunarene, cá garantie a acestei libertati. In adeveru, déca Comissiunea dunareana s'ar' desfiintia, fia directu fia indirectu, noi Romanii, cá stapani ai gureloru Dunarii si ai tiermuriloru, dupa cum am aretatu mai susu, am mosteni-o intru tóte. Noi am face politi'a fluviala la Sulin'a, cá si in susulu Dunarii; noi am incasa taxele ce se percepu asta-di la gur'a Sulina, pentru urmarea si intretinerea lucrariloru de navigatiune; noi amu dirige si esecuta aceste lucrari; noi amu fi stapani, fara nici unu amestecu si nici o contestare, dela Sulina pêna la Silistra; noi amu supraveghia si regulá in fine navigatiunea pe totu tiermulu nostru pêna la Verciorova.

Prin acésta amu avé neaperatu o mai mare respundere façia cu popórele Europei, interesate la libertatea navigatiunii; dér' cá compensare a acestui adausu de respundere, amu avea neaperatu unu adausu de insemnatate, de óre-ce numai de noi ar' depinde libertatea navigatiunii pe Dunare.

I-ar' putea óre conveni Austro-Ungariei acésta situatiune? Ce ar' càstiga ea óre prin desfiintiarea Comisiunii dunarene? Asta-di acésta putere n'are unu amestecu in pastrarea libertatii si in asigurarea navigatiunii, de càtu prin participarea iei in Comisiunea dunareana. In diu'a in care n'ar' fi represintata in acésta Comissiune rolulu iei ar' deveni nulu, in ceea ce privesce paz'a navigatiunii si asigurarea iei. Ar fi óre aci unu castigu, séu o paguba pentru Austro-Ungari'a? Romani'a ar' pastrá totulu, Austro-Ungari'a ar' perde totu. Care din aceste doue state ar' avea dér o situatiune mai buna?

Respunsulu vine de sine, si de aceea putemu declará cà amenintiarea aruncata in modu de incercare de diarulu „Pester Lloyd", nu sperie pe nimeni in Romania. Din contra, sunt multi cari ar' dori ca acea amenintiare sè se traduca in faptu, siguri cà Romani'a ar' fi la inaltimea respunderii ce i s'ar' lasa. Acest'a este respunsulu nostru la amenintiarile organeloru austro-unguresci.

Dér óre numai noi amu avé de datu unu respunsu in ceea ce privesce libertatea navigatiunii pe Dunare? Óre Engliter'a, Franci'a, Itali'a, in prima ordine interesatè la pastrarea acestei libertati, n'ar' avea nimicu de disu? Óre aceste puteri ar' lasá sè se slabésca garantiele acestei libertati, in façia dificultatiloru diplomatice, redicate de singura Austro-Ungaria? Óre acésta din urma putere n'ar riscá in casu de a se impotrivi la mantinerea Comissiunii dunarene, se fia lasata la o parte, si Comissiunea se subsiste si fara consimtimentulu, si chiaru fara participarea Austro-Ungariei?".

Societatea pentru fondu de teatru romanu.

Baia-Mare, 9 August 1881.

Adunarea generala tienuta in Baia-Mare in 7 si 8 Aug. st. nou pentru crearea unui fondu de teatru romanu a fostu imposanta si insemnata din tóte punctele de vedere, atàtu pentru publiculu numerosu inteligentu si tieranu romanu, càtu si pentru efectulu moralu, ce acést'a adunare l'a facutu in partile aceste atàtu asupra elementului romanu, càtu si asupra Maghi-

ariloru, cari nu se asteptau la o adunare atàtu de splendida si bine cercetata.

Ca representantele d-lui presiedinte Alesandru Mocioni, d-lu Vinc. Babesiu, in calitatea s'a de vice-presiedinte, si d-lu Iosifu Vulcanu cá secretariu sosira in 6. l. c. Sambata ser'a la 7 óre p. m. la hotarulu Baiei-mare, asociati de numerós'a inteligintia satumaréna, care pe cale s'a atasiatu suitei loru, aici fusera bineventati de romanii din Baia-mare in frunte cu protopopulu Stefanu Biltiu, la a carui vorbire plina de cele mai nobile simtieminte pentru óspetii de multu asteptati si pentru caus'a teatrului romanu respunse dlu Babesiu in numele comitetului centralu, multiamindu pentru bun'a primire din care li se face parte. Dumineca la 9 óre diminétia s'a celebratu unu servitiu divinu pontificàndu dlu protopopu Biltiu, si asistandu-i cá diaconi doi preoti. Corulu vocalu bine instruitu a cantatu sub totu decursulu liturgiei.

Dupa invocarea ajutoriului celui Atotputernicu, prim'a siedintia generala s'a deschisu la 11 óre a. m. in sal'a redoutei cetatienesci.

Din raportulu comitetului s'a vediutu, cà actual'a avere a societatii de teatru romanu a ajunsu la 26,000 fl., si preste puçinu timpu ne vomu póté vedé realisate aspiratiunile nóstre nutrite si pe acestu terenu. D-lu Babesiu intr'unu discursu momentosu a aratatu, cum teatrulu au contribuitu la desvoltarea luminarii popóreloru in deosebitele tieri europene. In Itali'a teatrulu a desvoltatu simtiemintulu de patria si nationalitate, teatrulu a contribuitu chiaru si la emanciparea si unitatea Italiei.

In a dóua siedintia au reportatu comissiunile alese pentru inscrierea membriloru, revederea starii cassei, si cea alésa pentru propuneri. Noii membrii au contribuitu cu totulu o suma de 500 fl. pentru sporirea fondului de theatru.

Concertulu tienutu sér'a la 7 óre a successu preste tóta asteptarea; D-ra Elena Popu cu canteculu „Doi ochi am iubitu"…. a seceratu aplause numeróse si meritate; d-ra Elen'a Biltiu prin joculu seu frumosu si abilu pe forte-piano a produsu deosebita placere cu „Carnevalulu de Bucuresci", accentele placute a melodieloru romanesci cantate si din partea corului vocalu au produsu entusiasmu generalu. Ambele dsióre, care au fostu eroinele dilei si reginele dameloru frumóse din baiu, in animele tuturoru au lasatu o placuta aducere aminte. La balu vreo 120 parechi amu vediutu jocandu „Roman'a" si „Quadrillele", „Ardelean'a" si „Hategian'a" cu anim'a si insuflitirea caracteristica junimei. La banchetu s'au disu toaste pentru monarchu si cas'a domnitória, pentru comitetulu centralu, pentru famili'a Mocioni, pentru cetatienii din Bai'a-Mare si altii.

Venitulu curatu alu concertului si alu balului este, precum am intielesu, 300 fl. si astfelu fondulu societatii de teatru se va inbunatati cu totulu cu vreo 800 fl.

I. D.

Tusnadu 30 Iuliu 10 Augustu 1881.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans".)

Cu indignatiune am cititu ocàrile asupra totu ce este romanescu ale diariului unguresc „Ellenzék" din Clusiu, care in fanatismulu seu merge pêna a imputá si óspetiloru de pe la bàile transilvanene, cari au venitu de peste Carpati, cu pungile pline de bani, cà vreau se rescóle poporulu romanu de aici. Potu se ve asiguru cà limbagiulu reutaciosu si necioplitu alu foiloru maghiare a facutu cea mai rea impressiune la toti óspetii romani de aci. Nu m'asiu mirá déca mâne séu poimane asiu aflá, cà in cutare baie s'au arestatu chiaru cutare óspeti din vecinulu regatu romanu pentru cà au comunicatu cu vr'unu tieranu romanu dela care cumpera oue, pui si verdetiurile trebuinciόse.

Ce diceti, d-le Redactoru, nu ar' fi mai consultu se sfatuimu pe Romanii de peste Carpati, cá de aci incolo se 'si chieltuiésca banii prin bàile si muntii frumósei Romanii, unde nu voru fi espusi de a'si rumpe piciórele pe poduri, cá celu din Elöpatak, si a fi asurditi de ceardasiuri infinite; unde nu voru fi espusi a perde multime de nopti nedurmite din caus'a petreceriloru sgomotóse a unoru ómeni ce nu tinu contu de nimicu; unde nu voru fi sedusi asi perde banii pe la jidani la roline cari sunt dupa lege oprite, dér' cu tóte astea tolerate chiaru de càtra autoritati; unde nu voru fi espusi in totu momentulu a fi insultati de càtra comisarii bàiloru séu a fi chiaru arestati in urma vr'unei denuntiari din partea vr'unui reuvoitoru?

In modulu acest'a i s'ar' poté ajutá si unei si ceilalte parti. Compatriotii unguri nu ar' mai avé frica de „emisarii romani" de prin bài, ba ce e mai multu, nu ar' mai trebui se auda in tóte dilele dela Romanii din Romani'a plangeri cá 'si aceea cà prin bàile, unde óspetii mai multu de jumetate sunt Romani mai nici unu diaru romanu nu este abonatu; mai departe cà la baluri si la alte ocasiuni music'a nu canta si melodii romanesci. Eata deci d-le Redactoru midiloculu, care ar' impacá póte ambele pàrti si prin care multe sute de mii de franci ar' remané in Romani'a. Domnii Secui apoi ar' puté petrece si jocá la ciardasiuri dupa placu. . .*) —c—

Diverse.

(Gimnasiulu romanu din Beiusiu.) Primiramu si „raportulu despre gimnasiulu sup. gr. cat. de Beiusiu, pe anulu scol. 1880/81, edatu de Petru Mihutiu directoru." — Din acestu raportu vedemu cà corpulu didacticu se compune din 16 profesori. S'au inscrisu in cele 8 clase gimnasiele cu totulu 226 scolari (12 din ei au parasitu scóla.) Intre acestia au fost: 86 greco-cat., 99 greco-orientali, 21 romano-catolici, 6 de conf. helv., 6 israeliti. Calculu bunu au càpetatu 144 ear' 82 au remasu repetenti. Cei mai multi scolari au fost din comitatulu Bihorului (98) apoi din Beiusiu, (42) din comit. Aradu, (26) S. Doboca (11) s. a. Beneficiati au fost, a) cu stipendie din diferitele fundatiuni 15 insi cari au capetatu in totalu 870 fl. v. a. b) cu càte 55 cr. pe septemana din fundatiunea Vulcaniana 57 scolari c) din fundatiunea Zsigaiana cu càte un'a pàne pe septemana 8 scolari. Pentru museulu fisicu s'au procuratu in anulu acest'a unu numeru insemnatu de instrumente. Asemenea s'a augmentatu si biblioteca gimnasiului in modu considerabilu. Societatea de lectura a tenerimei studióse a facutu frumóse progresse. Estragemu din „relatiunea despre anulu scol. 1880/1" urmatórele:

„Présanti'a S'a Episcopulu gr. cat. de Oradea-Mare Mihailu Pavelu, Patronulu gimnasiului, prin literele pastorali din 11 Augustu 1880 Nr. 893 provóca si indémna clerulu si poporulu diecesei sale „cà deore-ce Ministr. r. u. de cultu si instr. publica in 22 Dec. 1878 Nr. 32628 a sistatu subsidiulu, ce asigurase subsistintia gimnasiului in ¼ seclu, premergêndu insii preotii cu esemplu, se concurga cu oferte benevole la sustienerea acestui institutu de interesu comunu, cá apoi prin capitalisarea oblateloru incurse, gimnasiulu se se póta pune in statulu pretinsu de tempu si de legile institutiunei din patrie.

„Invitarea insufletitóre a bunului archipastoriu dede impulsu si intelegintiei romane din Beiusiu, cà-ci se intrunise in 26 Aug. 1880 in o conferintia prealabile, din care apoi s'a esmisu o ancheta spre a elaborá unu programu pentru o conferintia mai ampla. Acést'a s'a tienutu in auditoriulu gimnasialu in 15 Sept. a aceluiasiu anu in meritulu conservarei acestui institutu atàtu de necesariu pentru cultur'a poporului romanu peste totu si mai vertosu pentru cultur'a poporului romanu din tienutulu Beiusiului.

„Inteliginti'a romana din locu si giuru intrunita in diu'a presemnata a incredintiatu unu comitetu de 9 membri cu adunarea oferteloru.

„Considerandu contribuirile incurse spre augmentarea fondului gimnasiale atatu la Preaveneratulu Ordinariatu gr. cat. de Oradeu-Mare, càtu si la comitetulu Beiusianu in urmarea apelului indreptatu de acest'a catra publiculu romanu, ne vedemu constrinsi a constatá, ca resultatulu nu e tocmai favorabilu, façia de pretensiunile conservarei acestui institutu si de subsidiulu anuale sistatu, care avea valórea de 75000 fl. v. a. capitalu.

„Cu viua bucuria inregistramu aci, ca Il. si Rs. D-nu Episcopu diecesanu, zacundu-i la anima inflorirea institutului spre acoperirea erogatiuniloru anuali a oferitu din caset'a propria una miie fl. v. a.; a asemnatu din cass'a domestica diecesana alta miie fl. v. a. si cu ocasiunea visitatiunei din 13 Oct. 1880 cu care a felicitatu pre corpulu didacticu si tenerimea studiósa a pusu la dispusetiunea directorului 200 fl. v. a, pentru museulu fisicu; pre langa acestea a mai donatu lemne de incalditu pentru clasele gimnasiali in pretiu de 240 fl., totu lemne de focu profesoriloru in pretiu de 340 fl. si alte recuisite pentru repararea edificiului gimnasiale. Pentru cari binefaceri marinimóse corpulu didacticu votéza iubitului seu archipastoriu cea mai caldurósa gratitudine."

Inscrierea la gimnasiulu superioru de Beiusiu va avé locu in 29, 30 si 31 Augustu st. n. a. c. Tineri cari din cause ponderóse se voru presentá dupa terminulu acest'a, voru fi primiti incà pêna in 10 Sept. de directorulu gimnasialu.

(Studintii nasaudeni) dela scólele inalte voru arangiá unu Balu academicu, care va avé locu in Naseudu in 18. Augustu 1881 st. n. in localitatile otelului „Rahova". Venitulu curatu este destinatu pentru ajutorarea studintiloru academici romani lipsiti de mijlóce.

(Cumu scie economisi guvernulu unguurescu-) „Bács-Bodroger Presse" anuntia: „Intr'unu comitatu s'au escatu neintielegeri intre inginerulu-siefu si liferantulu de petrisiu pentru drumuri. Erá vorba de-o diferentia de 100 fl. cari iau intrebuintiatu pentru sine comisariulu drumuriloru. De aceea a si fost trasu in cercetare disciplinara si s'a tramisu o comissiune la façi'a locului, spre chiarificarea situatiunei. Acésta a fost compusa dintr'unu ingineru alu statului, unu ingineru din Casiovia si unulu din Ardealu. Acestora in fine le-a succesu a constatá, cà pagub'a causata statului nu face 100 fl. ci numai 97 fl. Pentru acést'a constatare a platitu statulu comissiunei in diete, costu, locuintie si spese de caletoria 750 fl. — siépte sute si cincidieci florini. Pentru aceea inse scie guvernulu acuma cà statulu a perdutu la intreprinderea memorata nu 100 fl. ci numai 97 fl. Si acést'a trece la noi de economia!"

(„Atelieru de confectie alu armatei.") Sub acestu titlu se va institui in Bucuresci unu atelieru pentru confecti'a imbracamintii armatei, care va fi dirigeatu de càtra unu oficeru celu puçinu cu gradulu de capitanu, séu asimilatu, care va fi in acelasiu timpu si comandantulu companiei de administratia. Pentru serviciulu atelierului si alu companiei, comandantulu va fi ajutatu de doi oficeri inferiori assimilati.

(Filoxera) care s'a aratatu in viile depe la Turd'a, a produsu mare ingrijire printre cultivatorii de vii din Romani'a. Diarele de dincolo ceru a se luá mesuri de timpuriu spre a se opri introducerea productelor de viie din Transilvani'a.

(Unu internatu sasescu.) Mai multi fruntasi sasi din Brasiovu au tienutu alalta eri sub presiedinti'a d-lui Franciscu Maager o adunare, care s'a ocupatu cu afacerea fundarii unei reuniuni pentru redicarea unui internatu in Brasiovu, cu scopu de a cresce copii fara midilóce nascuti din parinte sasi. Reuniunea va lucrá cá prin apeluri, arangiare de concerturi, prelegeri si alte contribuiri se 'si adune medilócele necessare acestei frumose intreprinderi.

(Emigratiune din Ungari'a in Americ'a.) O fóia americana anuntia cà emigratiunea din Ungari'a in Statele-Unite americane a luatu dimensiuni atàtu de mari, incàtu statistic'a oficiala (dela 1875 incóce) trebue se duca o rubrica deosebita „Hungary". Acést'a rubrica arata cà au emigratu in anulu 1880 din Ungari'a nu mai puçinu decàtu 6662 persóne. Déca socotimu numerulu celoru emigrati in alte parti — dice „P. L." — numai la 1300 persóne, avemu a suferi perdere de optu mii ómeni pe anu. Emigratiunea acést'a duréza dela 1875 incóce si fiacare, póte se calculeze, càta poporatiune si càte braçie muncitóre a perdutu Ungari'a pêna astadi!

(O universitate germana in Japoni'a.) Guvernulu japonesu, vediendu cà cheltuelile de voiagiu ale studentiloru japonesi, in Europ'a, sunt prea mari, si cà nici densii nu se afla sub o privighere cuvenita, gàsise cu cale de a fondá o universitate japonesa cu profesori germani, anglesi si francesi, invetiandu fie-care din ei, in limb'a natala. Fia cà confusiunea limbiloru era prea mare, séu fia cà Germanii au fost mai harnici in disciplina si invetiatura, destulu cà profesori anglesi si francesi au fost concediati si cà actualminte toti profesorii la universitatea din Yeddo sunt germani. Afara de cursulu de teologie, tóte ramurile sciintifice sunt representate acolo tocmai cá la universitatea din Berlin séu Heidelberg. Universitatea numera mai multu de o mie de studenti cari trebuie se fi fost mai antaiu absolvitu cursulu de siése ani la gimnasiulu germanu d'acolo. Esamenele sunt mai grele cá cele din Germani'a, ear' cea mai mare parte a studentiloru le facu cu bunu succesu, cea mai mare parte a studentiloru alege studiulu medicinei, care este in Japoni'a mai rentabilu, ca cele-lalte ramuri sciintifice. Remunerati'a profesoriloru este destulu de liberala; spesele voiagiului pentru dusu si intorsu, o casa de locuitu cu gradina si apròpe 30,000 franci léfa pe anu. Ministrulu japonesu alu instructiunei publice este

---

*) Dnu corespondentu se pare cà a uitatu, cà pe la bàile memorate se afla si multi óspeti romani din Ardealu, cari ar' trebui asemenea menagiati, ori póte d-s'a e de parere, cà d-nii proprietari Secui façia de compatriotii loru romani se credu dispensati de ori-ce consideratiuni de feliulu acest'a? Red.

asemenea unu profesoru germanu dela universitatea din Rostock. Si chinesii au de gandu de a fundá in curendu la Peking o universitate germana.

„Democr.“

(T u r b u r a r i l e a n t i - e v r e e s c i i n R u s i a.) Intr'o corespondentia din Petersburg cetimu: „Dupa turburarile anti-evreesci din Peraiaslav; incepù sè se vorbésca despre asia ceva si in Borispolu. Speriati, Jidanii cerura spriginulu autoritatiloru. La 23 Iuliu sosira, pentru acestu scopu, in Borispolu, 30 de cazaci; ispravniculu inca veni la faci'a locului spre a indupleca poporatiunea se remaie linistita. In scopulu acest'a se convocà o adunare a tuturoru proprietariloru de case. Ispravniculu le facù cunoscutu, cà n'ar' fi cu cale o pàruiala a Evreiloru. La aceasta cei chiemati respunsera cerendu isgonirea din localitate a tuturoru Evreiloru. Ispravniculu observà cà o isgonire generala este cu neputintia, dér' cà pe Evreiulu, pe care ilu va gasi pagubitoru societatiei, representanti'a orasiului ilu póte alungá, ba i póte cere chiaru si esilfulu in Siberi'a. Adunarea remane rece si nemultiumita façia cu tóte staruintiele oficiale a le ispravnicului. O mare multime de ómeni, compusa parte de orasieni parte de tierani sositi de prin comunele invecinate, se duce spre ameadi in piatia, unde mai remasesera càteva case evreesci, scapate de foculu dela 21 Iuliu, si le dàrima. Cazacii disera multimei se sté pe locu, dér' nu facura usu de arme. Spre séra poporulu infuriatu se inarmà cu ce-i veni la mana si pe la optu ceasuri se audi resunandu, dintr'unu capetu intr'altulu, strigatulu: Acum e vremea se omorimu pe toti jidanii. Ispravniculu, siefulu politiei si comandantulu cazaciloru, ordonara atunci acestoru din urma se incerce a risipi multimea facêndu asupra-i unu atacu càlari. Diversiunea inse remase zadarnica. Multimea, vediendu-se atacata seriosu, incepù se dea in soldati si oficeri cu pietri, cóse etc. Unulu fù greu ranitu. Ispravniculu nu scapà de mórte de càtu cu fug'a. Cazacii dadura atunci focu si omorira doi din poporu. Acest'a se imprascia, inse nu pe la case ci unde scià càte Evrei.

„In diu'a urmatóre ispravniculu se duse la primarie. Aci ilu asteptá deja unu mare numeru de cetatieni. Acestia incepura a-i strigá, cà de ce le-a adusu pe capu si cazaci. „Jidanii ne-au luatu pêna acuma totu ce aveamu — disera ei — si acum ne aduci pe capu si cazaci“. Ispravniculu ii asigurà, cà cazacii nu voru fi intretienuti din chel tuiala orasiului si plecà. Dupa plecare, turburarile reincepura. Cuiburile evreesci càte mai remasera, din dilele trecute, fura sparte. De carciume in deosebi n'a mai remasu nici o urma, nici de rachiu. Toti Jidanii din Borispol sunt astadi cersitori, ceea-ce se potrivesce de altfelu, càci ce avusesera mai inainte, dupa dreptate nu era a loru. Locuitorii au alungatu pêna si vitele Evreiloru de pe locurile de pasiune ale orasiului. Càtu pentru mobile: paturi, scaune, perine, ele sunt astadi pentru urmasii lui Moise, pripasiti prin acést'a localitate, unu luxu de care numai aminte isi aducu si de care astadi nu se mai bucura. Ura poporatiunei atàta este de mare in contra Jidaniloru, incàtu unu capetu realu nu se va putea pune acestoru turburari, de càtu prin espulsiunea in massa a Evreiloru. Poporulu rusu nu vrea se mai fia sub lipitori de aceste.“ „Aleg.“

Insciintiare.

Onorabila directiune centrala a càliloru ferate r. u. de statu la cererea facuta de aici a binevoitu a ne transmite unu numeru considerabile de asianumite b i l e t e d e l e g i t i m a r e spre a poté caletorì pe tóte liniele (cu esceptiunea trenuriloru accelerate) cu pretiuri scadiute; si anume cu biletu intregu de Cl. III in Cl. II, si cu jumetate pretiulu biletului de Cl. II in Cl. III. Aceste pretiuri s'au ficsatu pentru trenurile de persóne ér' pentru trenurile amestecate cu pretiulu jumetate de la Cl. I se póte caletori in Cl. II. Totu aceasta favóre o au si la intórcere dela Sibiiu; dér' biletulu de legitimare trebue se 'lu presinte fiacare la cassa garei de unde pléca.

Biletulu de legitimare pe càlile ferate ale statului are valóre pentru caletori la adunarea generala din Sibiiu dela 22 Augustu pêna in 5 Septembre inclusive a. c.

De aceasi favóre se potu bucurá caletorii si pe „prim'a cale ferata transilvana“ inse numai din 25 Augustu pêna in 3 Septembre inclusive, càci dela onorabil'a directiune a acestei càli ferate s'a primitu unu numeru egalu de bilete.

Subscrisulu birou alu comitetului a impartitu cele mai multe bilete de legitimare pe la domnii directori ai despartiemintelorn associatiunei transilvane*); ér' pe unde nu s'au organisatu despartiaminte s'au inaintatu din trensele la barbati zelosi din respectivele tienuturi. Totu-odata se face cunoscutu cà se dau si deadreptulu din cancelari'a associatiunei.

De la comitetulu associatiunei transilvane.

Sibiiu in 9 Augustu 1881.

I a c o b B o l o g a. G. B a r i t i u.
Secret.

Convocare.

Tinerimea romana cu rangu academicu din Austro-Ungari'a se convóca prin acést'a pe diu'a de 15/27 Augustu a. c. 4 óre p. m. la o conferintia generala, de constituire intr'o reuniune socialu-literara a tuturoru studentiloru romani, in localitatile seminariului „Andreianu“ in Sibiiu.

Obiectele ordinei de di suntu:

1) alegerea unui presiedinte si a doi secretari ad hoc;

2) raportulu comissiunei micste, esmisa pentru elaborarea unui proiectu de statute, pentru reuniunea ce se va infiintiá;

3) alegerea unei comissiuui pentru inaintarea statuteloru la locurile competente spre intarire;

4) propuneri eventuale.

Din siedinti'a tinerimei romane academice, din Sibiiu, tienuta la 7 Augustu 1881.

Avisu!

Cu ocasiunea adunarei generale a Assotiatiunei transilvane, ce se va tiné in acestu nu in Sibiiu, se va arangiá din partea junimei academice romane unu banchetu in onórea „Associatiunei.“

La acést'a potu participá toti membrii Assotiatiunei transilvane, cu familiile loru.

Cei ce dorescu a participá la acést'a festivitate a junimei academice romane, suntu rugati a-se iusinuá la subscrisii celu multu pêna in 10/22 Augustu a. c. ca sè se póta luá mesurile de lipsa pentru bun'a arangiare. — Pentru comitetulu arangiatoriu:

Sibiiu 7 Augustu, 1881.

Dr. A b s o l. T o d e a. Mat. V o i l e a n u.
cand. adv. stud. jur.

*) Ni se impartasiesce cà la directorulu desp. I (Brasiovu si Treiscaune) d-nu protop. I. Petricu, se afla unu numeru mai mare de asemeni bilete, Red.

Nr. 10—1881. 3—3

Concursu.

Pentru 18. tineri, cari dorescu a fi aplicati, la maestria din partea Reuniunei sodaliloru romani din Clusiu pe bas'a §. 6 din regulamentulu Reuniunei subscris'a comissiune, prin acést'a escrie concursu.

Dela concurenti, cari potu fi ori din care parte a Transilvaniei cu preferintia din partea nordica si vestica, se recere:

1. Carte de botezu, cà au etatea de 14 ani, si cà suntu de origine romani.

2. Atestatu cà au cunoscintiele, ce se predau in scólele primare, si cà pe langa limb'a materna possedu si elementele unei limbe straine (germana séu maghiara.)

3. Se produca obligatiune dela parinti séu tutori, cà 'i voru lasá in totu timpulu statoritu la maiestrulu, unde ia asiediatu comissiunea, si cà in casu de lipsa, 'i voru provedé cu imbracaminte, er' la casu candu 'i voru luá dela maiestri, voru reintórce Reuniunei tóte spesele.

4. Elevii se voru asiediá la maiestria la dorintiá loru, ori si in care cetate a Transilvaniei, mai cu preferintia inse in Clusiu, pentru de a poté fi supraveghiati din partea comissiunei, conformu regulamentului.

5. Concurentii au de a produce atestatu legale despre paupertatea parintiloru loru.

6. Acei concurenti, cari din caus'a departarei nu se potu presentá inaintea comissiunei subscrisa, au de a produce atestatu medicale despre desvoltarea corporala si integritatea organeloru.

Intre mai multi concurenti se voru preferi conformu §. 20 din regulamentu:

a) Pruncii dela sate despre cari se póte presupune cà in urm'a necsului familiaru eventualmente se voru asiediá cá maiestrii in comun'a loru natale séu in alta comuna rurala.

b) Intre conditiuni egali voru fi preferiti orfanii de ambii parinti, apoi cei de tata.

c) Intre diversele maiestrii la cari dorescu a fi aplecati, se voru preferi aceia, cari dorescu a fi aplecati la rotaria, fauraria, bulnaria, mesaria, carpentaria séu lemnaria, cojocaria, cismaria grósa, pelariaria, curelaria si funaria.

Suplicele iustruite conformu acestui concursu suntu de a se substerne la presiedintele acestei comissiuni in Clusiu p ê n a l a 10. S e p t e m b r e st. n. a. c., candu cei ce se voru presenta in persóna, se voru si esaminá prin comissiune conformu regulamentului, si dupa aceea se voru asiedia pe la maiestrii, pe cari-i platesce comissiunea amesuratu contractului, ce se va inchiá cu respectivii maiestrii.

Comissiunea Reuniunei sodaliloru romani din Clusiu incredintiata cu asiediarea invetiaceiloru romani pe la maiestrie.

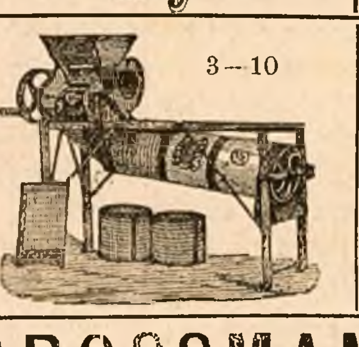
Clusiu, la 5. Augustu 1881.

Basiliu S. Podóba, Capelanu gr. c. si pres. com. de 3. **Dr. Aureliu Isacu,** notaru.

Cele mai bune | pentru sortatulu grâuntieloru | suntu masînele

Original **Mayer** Trieurs

22,000 asemenea masine s'aflà in lucrare

3—10

A se cere marc'a fabricei

30 MEDAILLEN

J. GROSSMANN

Waitznerstr. 76. BUDAPEST'A. Waitznerstr. 76.

Premiatu la espositiunea din Gratz 1880.

Temesváry Moritz,

Budapest'a, Königsgasse 1, in cas'a Bar. Orczy.

Incâltiamintea cea mai eleganta si cea mai eftinà, propria fabricatiune, assortimentu fórte mare si bogatu.

Estrasu din lista cu pretiurile curente:

Pentru Dame: Ghiete din lastiug, cu elasticu, croitu in forma de anima, cu talpa $^1/_2$ grósa, fasonulu elegantu fl. 3.20; Ghete din lastingu, cu elasticu, vêrfurile din pele de lacu, tàlpile gróse fl. 3; Ghete din pele cu elasticu, vêrfurile de lacu, tàlpile tintuite fl. 3; Ghete din pele de càprióra, séu chagrin, croite in forma de anima, cu tàlpile tintuite fl. 3.60; Ghete din pele de caprióra, cu caputa din piele de lacu cu cretie imprimate, tàlpile tintuite fl 3.80; Ghete din pele de Chagrin tare, cu caputa din lacu imprimatu, cu tàlpile tintuite pentru noroiu si timpu ploiosu fl. 3.40.

Pentru Domni: Ghete din Chagrin séu pele de càprióra cu tàlpile gróse fl. 3.80; Ghete din pele de vacsu cu tàlpile duple, cu siurupuri fl. 4; Ghete din pele de juhtu cu tàlpile duple, cu siurupuri fl. 4.50; Ghete din pele de lacu (Iuhtu rusescu), cu tàlpile duple cu siurupuri fl. 5; Ghete din pele de mànusi (Kalbskid), qualitatea prima fl. 5; Pantofi Regatta din pele de caprióra, séu chagrin fl. 3.60; Cisme din pele de vacsu grósa, séu din juhtu cu talpile duple cu siurupuri, celu mai finu lucrate fl. 9; cu tàlpile triplu siurupuite, impreunabile fl. 9.50; Cisme inalte pàna la ghenunchi, din pele do lacu rusescu, cu tàlpile triplu siurupuite, sigure contra umedielei fl. 12; Ghete pentru baiati din pele de vacsu, séu chagrin fl. 2.10; Ghete pentru fetitie din lasting, séu pele dela fl. 1.80 pàna la fl. 2.40; Pantofi pentru copii dela 60 cr. paua la fl 1.20.

Comandele se voru tràmite promptu cu rembursa (Nachnahme), séu tramitîndunise pretiulu; ceea ce nu convine se schimba bucurosu. — Liste de pretiuri mai pe largu se tramitu gratis. 4—10

Cursulu de Bucuresci
dela 29 Iuliu, / 8 August 1881.

V a l o r i	Scadenti'a Cupóneloru	Cumpera	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Ort.	91.—	92.—
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	100.—	101.—
8% Oblig. domeniale 1871 .	1 Ian. 1 Iul.	—.—	—.—
6% Oblig. càiloru fer. rom.	1 Iuliu	104.—	105.—
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	102.—	103.—
7% „ „ urbane	idem	101.—	102.—
8% Imprum. municipalu . .	idem	104.—	105.—
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobênda 10 lei). . .	1 Maiu 1 Nov.	220.—	230.—
Losuri municipale (20 lei) . .	cu premie	28.—	29.—
Act. Bancei Nationale rom. . .	1 Ian. 1 Iul.	1620	1650
Auru contra argintu		$^5/_8$	$^7/_8$
Auru contra bilete hipotec. .		$^5/_8$	$^7/_8$
Auru contra bil. de Banca nat		$^5/_8$	$^7/_8$
Florini Val. Austr.		2.16—	2.17—

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.